

De Nederlandse gemeenten
Aan college van Burgemeester en Wethouders

Utrecht 3 november 2021,

Betreft: ultimatum Hervormingsagenda Jeugdzorg 2022-2028

Geacht college,

Zoals u bekend is voert FNV al geruime tijd campagne in de sector jeugdzorg. Deze campagne heeft als doel om de jeugdzorg structureel te verbeteren en om verantwoord werken tegen passende arbeidsvoorwaarden mogelijk te maken. We schaken in die campagne op alle tafels: werknemers, werkgevers, gemeenten en VWS. En tevens gaan wij verbindingen aan met overige partners en partijen in de keten.

Niet alleen FNV, maar bijvoorbeeld ook Stichting Beroepseer, beroepsverenigingen, werkgevers, jeugdadvocaten, ervaringsdeskundigen, kinderrechtshouders, inspectie, politie en de kinderombudsvrouw roeren zich nu in de discussie over de problematiek van de sector: hoge werkdruk, te veel administratie en forse tekorten aan mensen, middelen, scholing, intervisie, tijd en aandacht. Ondertussen zijn medewerkers volstrekt afhankelijk georganiseerd en is er sprake van weinig mentale en praktische ruimte om het werk te doen. De cijfers liegen niet; dit leidt tot een hoog verloop en hoog verzuim, wat weer leidt tot extra werkdruk, wachtlijsten en dientengevolge kwaliteitsverlies.

Geld voor jeugdzorg aan gemeenten is niet geoormerkt

Steeds meer organisaties in de jeugdzorg staat het water aan de lippen. Bijna één op de drie draaide vorig jaar met verlies en de helft van de organisaties heeft te weinig reserves (solvabiliteit) om grote financiële tegenvallers op te vangen¹. Dit feit vormt een grote dreiging voor het voortbestaan van de jeugdzorg; in de eerste plaats wankelt de zorg voor kinderen en gezinnen, maar ook dreigt baanverlies en oplopende personeelstekorten van mensen die dan de sector de rug zullen toekeren. In een sector met een dusdanig nijpende arbeidsmarkt als de jeugdzorg is het laten voortbestaan van deze dreiging onverantwoord.

Bedreiging

Het stagneren van de cao-onderhandeling voor de Jeugdzorg is de meest recente bedreiging voor de sector. Hierdoor komen afspraken over zaken als loonsverhoging, werkdrukmaatregelen en overige maatregelen die kunnen leiden tot behoud van werknemers niet van de grond.

Tekort geschoten

Deze stagnatie staat niet op zichzelf. Wij constateren dat dit opnieuw een voorbeeld is waaruit blijkt dat er tekort wordt geschoten in de jeugdzorg. Werkgevers en vakbonden komen niet toe aan een onderhandeling waarin wij kunnen regelen dat werknemers verantwoord kunnen werken tegen passende arbeidsvoorwaarden. De uitstroom in de sector is groot. Zonder passende maatregelen zal die uitstroom

¹ <https://www.intrakoop.nl/kennisbank/details/artikelen/2020/11/09/continu%C3%AFteit-jeugdzorg-verder-in-het-geding>

alleen maar toenemen. Wij zakken hiermee als samenleving door de bodem van wat nog toelaatbaar is voor een beroepsgroep met een grote maatschappelijke waarde

Gemeenten krijgen de komende jaren miljarden van het rijk. Dat betreft de volgende bedragen:

2021: 300 miljoen + 1,5% OVA ruimte

2022: 1,3 miljard

2023 en 2024 ieder: 1,6 miljard

2025 tot 2028 aflopend naar 800 miljoen

Maar met een niet geoormerkte miljardeninjectie voor gemeenten is de jeugdzorg niet geholpen. Want inmiddels is bekend dat extra middelen zonder oormerk die worden gegeven aan gemeenten, deels zullen verdwijnen in de tekorten van de gemeenten² en voor het overige in het bestaande systeem. We weten daarvan dat 29% van het budget opgaat aan coördinatie van zorg³, en 60% van de tijd gaat op aan administratie⁴ welke in de jeugdzorg grotendeels bij gemeenten vandaan komt.⁵

Oplossingen

FNV heeft op 17 mei stevige systemische oplossingsrichtingen gegeven. Deze staan beschreven in **De Jeugdsprong**.⁶ Hierna hebben wij met opstellers van andere rapporten een samenvatting geschreven; **'Toekomst Jeugd–De Samenvatting'**.⁷

Het sluit aan bij de volgende vijf nota's:

- “Van systemen naar mensen”, van de Sociaal Economische Raad.
- “Manifest De Jeugdsprong” van de FNV en Stichting Beroepseer;
- “Samen verder” van IGJ, NZa, RVS en de Kinder- en Nationale Ombudsman;
- “Op de Groei” van de Beweging van 0;
- “Vasthoudend Transformeren” van het Nederlands Jeugd Instituut.

De nota “Toekomst Jeugd – De Samenvatting” is in oktober breed verspreid onder alle belanghebbenden, waaronder u. Omdat deze nota voortkomt uit nota's die allen voortkomen uit partijen met achterban en draagvlak, blijkt hiermee dat partijen uit de gehele jeugdzorgketen met elkaar al tot systemische oplossingsrichtingen zijn gekomen. Om tot deze gezamenlijke lijn te komen hebben wij als opstellers van dit document allemaal al ingeleverd op onze eigen wensenlijstjes. Dit gezamenlijke kerndocument is zo bezien een pakket met minimale eisen waaraan de hulp voor de jeugd zal moeten voldoen. Meer mag, minder niet. Wij willen ‘Toekomst Jeugd – De Samenvatting’ dan ook gerealiseerd zien in de hervormingsagenda en het coalitieakkoord.

2 <https://nos.nl/artikel/2401112-deel-extra-geld-voor-jeugdzorg-gebruikt-voor-andere-tekorten>

3 <https://www.berenschot.nl/nieuws/2019-september-besteding-gemeentelijke-zorgkosten>

4 <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2021/09/administratiedruk-jeugdzorg-woekert-voort-ondanks>

5 <https://www.jblorenz.nl/gemeenten-belangrijke-veroorzaker-van-administratieve-lasten-jeugdhulp>

6 <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2021/05/zet-hulpverleners-ouders-en-jeugd-aan-het-roer-in>

7 <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2021/10/jeugdzorgexperts-leveren-gezamenlijk-visie-voor-he>

De FNV heeft verzocht om te mogen deelnemen aan de gesprekken over de Hervormingsagenda Jeugdzorg 2022-2028. Helaas hebben wij geen toegang gekregen tot deze overlegtafel.

Wij stellen u daarom nu een ultimatum om onze volgende eisen in te willigen

- Schriftelijke toezegging om aan werkgevers in de Jeugdzorg 11% extra budget bovenop het huidige budget voor Jeugdzorg in uw gemeente toe te kennen, specifiek voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden voor medewerkers die vallen onder de cao Jeugdzorg, waaronder loon, werkdrukverlaging, vitaliteit, gezond ouder worden, scholing en intervisie.
- Vaststellen dat de Inhoud 'Toekomst jeugd – de samenvatting' zal dienen als basisresultaat en uitgangspunt van de Hervormingsagenda

Indien wij **vóór 10 november 2021** geen schriftelijke reactie van u hebben ontvangen, waaruit blijkt dat u integraal akkoord gaat met de hiervoor geformuleerde eisen, zijn wij genooddaakt door middel van collectieve acties onze eisen kracht bij te zetten. Wij zullen collectieve acties zo nodig en zoals gebruikelijk separaat aanzeggen bij de individuele werkgevers in de jeugdzorg.

Voor de goede orde berichten wij u dat wij ook een ultimatum hebben gesteld aan Jeugdzorg Nederland, de Rijksoverheid, de VNG en alle Nederlandse gemeenten. De ultimatum voor de Nederlandse gemeenten zijn gelijkluidend.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met onze vakbondsbestuurder van FNV Zorg en Welzijn namens de bonden, Maaïke van der Aar, 06-11149305, email: maaïke.vanderaar@fnv.nl.

Hoogachtend,

Maaïke van der Aar

Vakbondsbestuurder FNV Jeugdzorg

Zakaria Boufangacha

Arbeidsvoorwaarden coördinator FNV